

Resurssiviisauden toteutuminen

Energiantuotanto ja kulutus

Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto

Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä

Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetilä 2050

Uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin

Suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä

Uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian

lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne

Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollistava yhdyskuntarakenne

lin tavoitetilä 2050

Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla

lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit

lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita

Kulutus ja materiaalikierrot

Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävää ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. (Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa)

Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetilä 2050

Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkialue

Ruoan tuotanto ja kulutus

Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetilä 2050

li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta

lissä tuotettujen ja kuluttujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa

Veden käyttö ja luonnonvedet***lin tavoitetilä 2050***

Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*

Luonnon monimuotoisuus

lin tavoitetila 2050

Energiantuotanto ja kulutus

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
Merta-keittiön aurinkovoimaloiden sähköntuotanto (MWh/v)	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	MWh/v	40	34,26 MWh	Merta-keittiön aurinkovoimaloiden sähköntuotannon seuranta
Merta-keittiön aurinkovoimaloiden sähköntuotanto (MWh/v)	Ateria- ja puhtauspalvelut	Käyttötalous	€/v		4 827,56 €	Tuotetun sähkön määrä vuodessa.
Energian käytön seuranta keskuskeittiöllä (sähkö, lämpö) 50/50 periaatteella	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	MWh/v		504,5 MWh	Energian käytän seurannassa 50/50 mittariston tavoitteet.
Micropolis kiinteistön energiatehokkuuden parantaminen, RAU ja Jäähdyksen ja lämmityksen saneeraus	lilaakso	Investointi	€	150 000	Suunnittelu saatu kilpailutusvaiheeseen. Toteutus 2023. Lämmitysjärjestelmä uusittu 2022. 40000€	Pakollisia uusimisia, laitteistot elinkaaren päässä. Uusilla tekniikoilla voidaan saavuttaa suuriakin säästöjä energian kulutuksissa
Sähköautopisteiden lisääminen lilaakson omistamiin kiinteistöihin ja Micropolikselle.	lilaakso	Investointi	€	12 000	Selvitetty ja kilpailutettu yhdessä kunnan teknisenpuolen kanssa. Toteutus 2023.	Sähköautopisteiden lisääminen pysäköintialueelle mahdollistaen yleistyvien sähköautojen lataamisen yritysten käyttöön.

Energiatehokkuussopimuksen koordinointi	Elinvoimapalvelut	Muu	%	2	lin kunta on saavuttanut sopimuskauden tavoitteen. Vuonna 2022 raportoitavia toimenpiteitä 7 kpl.	KETS sopimus: 10,5% säästö energiakulutuksessa vuoteen 2025 (vertailuvuosi 2014)
Tuulivoimakaavoitus	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	lkm	9	8 lainvoimaista, 3 vireillä	Voimassa olevien tuulivoimakaavojen lukumäärä
Kunnan katuvalaistus uusitaan energiatehokkaaksi	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	lkm	50	yli 50 kpl	Elohopealamppujen vaihto LED-valaisimiin
Kunnan katuvalaistus uusitaan energiatehokkaaksi	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	€	50 000	yli 50 000 €	Katuvalaistusta on uusittu
Isompien kiinteistöhankeiden yhteydessä sähköautolatauspisteiden tarvetarkastelu	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	lkm	2	1	Kotikujan päiväkodin uusi latauspiste
Rakennusvalvonta antaa opastusta ja neuvoja energiataloudelliseen rakentamiseen.	Rakennustarkastus	Muu	lkm	5	yli 5	AO-lupien energiatehokkuusluokka vähintään 5% alle E-luvun raja-arvon.
Koulukiinteistöjen energian ja veden käyttö	Opetuspalvelut	Muu	Kwh			Keke-toiminnassa koulut mittaavat energian kulutusta vertaillen eri vuosia. 50/50-hanke toimii.
Koulukiinteistöjen energian ja veden käyttö	Opetuspalvelut	Muu	m3			Keke-toiminnassa koulut mittaavat veden kulutusta vertaillen eri vuosia. 50/50-hanke toimii.

Varhaiskasvatuksen kiinteistöjen energian ja veden käyttö	Varhaiskasvatuspalvelut	Muu	Kwh			Mitataan muutosta aiemman vuoden kvartaaliin (ei vielä
Varhaiskasvatuksen kiinteistöjen energian ja veden käyttö	Varhaiskasvatuspalvelut	Muu	m3			Mitataan muutosta aiemman vuoden kvartaaliin (ei vielä

Liikuminen ja yhteiskuntarakenne

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
Sähköautojen käytön lisääminen henkilöstön työajoissa	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	km/v	6 000	ei käytetty vuonna 2022	Mittauslukujen pohjatietona käytetään vuoden 2021 tietoja.
Uudet sähköautojen latauspisteet tai kaasun jakelupisteet tai uusiutuvien polttonesteiden jakelupisteet	Elinvoimapalvelut	Investointi	kpl	4	toteutunut 4 kpl	2022 sähköautojen latauspisteet toteutuu ulkopuolisen investoijan toimesta Merihelmeen
Etätyötapaamiset, säästö km ja päiväraha korvaukset	Elinvoimapalvelut	Muu	%	20	60	Seurataan vuosittain maksettujen km korvausten ja päivärahojen määrää suhteessa vuoteen 2019
Paikallista-merkin ympäristölupaukset	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	10	2 kpl	Paikallistamerkki yritys on iiläinen tai iiläisen työllistävä ympäristövastuullisuuteen sitoutunut toimija. Tavoite kasvattaa vuosittain Paikallista yritysten määrää. https://micropolis.fi/yrityspalvelut/#paikallista

Oman auton käytön/matkakustannusten vähentäminen. Tavoitteena lisätä sähköauton käyttöä ja kokouksiin/koulutuksiin osallistuminen etänä. Seurataan vuositasona.	li-instituutti	Muu	%	5	Km-korvausten määrä vähäinen, valtaosa liikkumisesta kunnan yksiköiden omilla autoilla.	Tavoitteena Instituutin km - korvaukset €/vuosi vähennys 5% ja sähköautojen km lisäys.
Oman auton käytön/matkakustannusten vähentäminen. Tavoitteena lisätä sähköauton käyttöä ja kokouksiin/koulutuksiin osallistuminen etänä. Seurataan vuositasona.	li-instituutti	Muu	%	5	Km-korvausten määrä vähäinen, valtaosa liikkumisesta kunnan yksiköiden omilla autoilla.	Tavoitteena Instituutin km - korvaukset €/vuosi vähennys 5% ja sähköautojen km lisäys.
Kunnan omistaman tapahtumakaluston yhteiskäyttö eri tapahtumajärjestäjien kanssa.	li-instituutti	Muu	LKM		10	Käyttö kertojen ja lainausten lukumäärä
Kansalaisopisto ja taidekoulu toteuttavat vähintään 5 kulutukseen ja materiaalikiertoon liittyviä kursseja tavoitteena vähintään 40 osallistujaa.	li-instituutti	Muu	lkm	5 kpl./ 40 hlö	Toteutunut suunnitellusti.	Kestävää kehitystä edistävää koulutusta/kasvatusta. Ympäristö ja luontoarvojen arvostaminen ja toimiminen niitä kunnioittaen.
Kunnan irtaimen kierrätys, tuunaus ja käytöstä poistetun materiaalin uusiokäyttö kunnan eri toimaloilla. Tavarat kiertoon järjestelmä.	li-instituutti	Muu	%		Käyttöaste ei mitattavissa, mutta toimintamalli on toiminnassa. Tavarat kiertoon toiminnan jatkumisen epävarmuus työpajatoiminnassa (kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä Pohteelle)	Käyttöaste. Tavoitteena on, että irtaimen kierrätys arkipäiväistä toimintaa, kestävä kehitys.

Kaavoituksella täydennetään yhdyskuntarakennetta	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	ha	10	0	Maanhankinta taajaman laajenemisalueilta. Tavoitteena autoton liikkuminen.
Energiatehokkuus kunnan uudisrakentamisessa	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	E-luku	1	1	Haminan uuden päiväkodin E-luku vaatimusta parempi (14 %)
Energiatehokkuus kunnan uudisrakentamisessa	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	€		3,4 M€	
Lupa-, varaus- ja seurantajärjestelmien digitalisaatio	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	lkm	6	5	Lupa.fi, Routa.fi, Julius, Kiinteistöautomaation etäohjaus, Resurssiviisauden vaikutusten arviointi- ja seurantatyökalu, etätyöyhteydet

Kulutus ja materiaalikierrot

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
Ympäristömerkin saaneiden pesu- ja puhdistusaineiden hankinnat	Ateria- ja puhtauspalvelut	Käyttötalous	% ostoista	73	95	Puhatuspalveluissa huomioidaan kestäväkehitys käyttämällä ympäristömerkin saaneita pesu- ja puhdistusaineita.
Jätteiden erilliskeräys, jätekimpat	Elinvoimapaalvelut	Muu	kpl	10	15	jätekimppojen lisäys vuosittain
Kiertotalousklusteri	Elinvoimapaalvelut	Muu	kpl	35	55	

Biojätteen keräämisen laajentaminen	lin vuokratalot Oy	Muu	kpl	6	7	Biojätteen keräys kaikkiin vuokratalojen asuin kiinteistöihin (kuivaniemi) + tornikuja
Biojätteen keräämisen laajentaminen	lin vuokratalot Oy	Muu	€	-	Vuoden 2022 aikana seurattu jätteiden kertymistä. Neuvottelu mahdollisesta sopimusmuutoksesta jätteen keräämisen kanssa 2023	Sekäjätteen noukokertojen määrän väheneminen ja siitä johtuva kustanusten pieneminen. mittaus aloitetaan 2022
Muovin erilliskeräys Micropoliksen kiinteistöissä.	lilaakso	Muu	kg/v		Selvitys jätteenmääristä ja jakeesta tehty 2022.	Tarkoitus aloittaa kerääminen vuoden 2022 aikana
Kunnan kiinteistöjen jätepilotti	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Käyttötalous	kpl	10	6	Pilotissa mukana olevien kiinteistöjen lukumäärä, joissa jätehuoltoa
Paikallisten yrittäjien huomiointi hankinnoissa	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	€		ei mitattavissa	Hyväksytyjen tarjousten vaikutus paikallistalouteen
Kierrätysmateriaalien käyttö infrarakentamisessa mahdollisuuksien mukaan	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	lkm	1	1	Leikkivälineiden kierrätys Kotikujan päiväkodin pihalle.
Kansalaisopiston ja taidekoulun toteuttamat kulutukseen ja materiaalikiertoon liittyviä kurssit.	li-instituutti		kurssien lkm	5	Toteutunut suunnitellusti.	Kestävää kehitystä edistävää koulutusta/kasvatusta. Ympäristö ja luontoarvojen arvostaminen ja toimiminen niitä kunnioittaen.
Kansalaisopiston ja taidekoulun toteuttamat kulutukseen ja materiaalikiertoon liittyviä kurssit.	li-instituutti		osallistujat lkm	40	40	

Kunnan omistaman tapahtumakaluston yhteiskäyttö eri tapahtumajärjestäjien kanssa.	li-instituutti		käyttö- kertojen/ lainausten	10	10	Kestävä kehitys.
Kunnan irtaimen kierrätys, tuunaus ja käytöstä poistetun materiaalin uusiokäyttö kunnan eri toimaloilla. Tavarat kiertoon järjestelmä.	li-instituutti		Tilausten lukumäärä.	40	Käyttöaste ei mitattavissa, mutta toimintamalli on toiminnassa. Tavarat kiertoon toiminnan jatkumisen epävarmuus työpajatoiminnassa (kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä Pohteelle)	Tavoitteena on, että irtaimen kierrätys arkipäiväistä toimintaa, kestävä kehitys.
Kompostien määrä opetuksen yksiköissä	Opetuspalvelut	Muu	Määrä	5		Kompostien käyttö lasten ja nuorten kasvatuksessa ja opetuksessa.
Kompostien määrä varhaiskasvatuksen yksiköissä	Varhaiskasvatuspalvelut	Muu	Määrä	2		Kompostien käyttö lasten ja nuorten kasvatuksessa ja opetuksessa.
Kierrättämällä hankitut tavarat ja välineet.	Opetuspalvelut	Käyttötalous	euro	15 000	Kierrätetään kirjoja ja kouluvälineitä. Hankitaan kierrätyskalusteita li-pajalta.	
Kierrättämällä hankitut tavarat ja välineet.	Varhaiskasvatuspalvelut	Käyttötalous	euro	5 000	Kierrätetään välineitä ja hankitaan keskitetystä varastosta kierrätyskalusteita (li-paja).	

Luonnonmateriaalien hyödyntäminen toiminnassa.	Opetuspalvelut	Muu	euro	2 000	Ei toimi käytännössä suuressa määrin. Ainoastaan kuvataiteessaja askartelussa hyödynnetään luonnonmateriaaleja.	Säästöjä Aineet ja tarvikkeet
Luonnonmateriaalien hyödyntäminen toiminnassa.	Varhaiskasvatuspalvelut	Muu	euro	1 000	Ei toimi käytännössä suuressa määrin. Ainoastaan askartelussa hyödynnetään luonnonmateriaaleja.	Säästöjä Aineet ja tarvikkeet

Ruoan tuotanto ja kulutus

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
Syntyneen ruokahävikin määrä kunnan järjestämissä ruokapalveluissa (kg/v)	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	Kg	10 000	17 390	
Ruoanvalmistuksessa käytettävät paikalliset raaka-aineet	Ateria- ja puhtauspalvelut	Käyttötalous	€	145 000	ei mitattu	
Biojätteeseen menevän ruokahävikin määrän vähentäminen	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	kg	29 000	35 277kg 0,05kg/ateria	Seuranta g/asiakas. Asiakaskohtainen hävikki vähenee.
Kasvisruoan osuus kunnan ateriapalvelun tarjonnasta	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	%		20	Kasvisruoan määrä ateriatarjonnasta kasvaa

Uusio- tuotetun ruoan osuus ateriapalvelun Kasvis/vihannes (CiiYou)	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu			ei toteutunut	
Kalatalouden vahvistaminen	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	10	12	Kalatalouden kehittämisessä mukava olevien yritysten lukumäärä
Kuivajoen kalakunnostushanke	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	€	22 500	9 000	Kuivajoen kalataloudellisen kunnostamissuunnitelman laatiminen. Laadittu.
Olhavanjoen kalakunnostushanke	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Muu	€	25 000	21 000	Olhavanjoen kalataloudellinen kunnostaminen.
Hävikkiruoan vähentäminen opetuksen yksiköissä.	Opetuspalvelut	Muu	kg/v			Tavoitteena kaiken ruokahävikin kompostoiminen.
Hävikkiruoan vähentäminen varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Varhaiskasvatuspalvelut	Muu	kg/v			Tavoitteena kaiken ruokahävikin kompostoiminen. Mittauksen aloittaminen v2022. Seuraavina vuosina prosentuaalinen vähenemä esim -10%

Veden käyttö ja luonnonvedet

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
------------	------------	---	-------------------	------	--------------------	---------

Merta-keskuskeittiön käyttämän veden määrä	Ateria- ja puhtauspalvelut	Muu	l/vuosi		1537 m3	Seurataan keskuskeittiön kulutetun puhtaan veden käyttöä. Mittari 51/50 pohjalta.
Circlab yritysverkoston koordinointi	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	80	hanke päättynyt 2/22	
Iijoen yhteistyöverkoston koordinointi	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl		60	kyseessä organisaatiolukumäärä
Tuotetun talousveden määrä suhteessa laskutukseen	Iin vesiliikelaitos	Muu	m3	alle 1,2	1,2	Pitkän aikavälin tavoite
Käsiteltyjen jätevesien määrä suhteessa laskutukseen	Iin vesiliikelaitos	Muu	m3	alle 1,3	1,37	Pitkän aikavälin tavoite
Viemäriverkoston laajentaminen	Iin vesiliikelaitos	Muu	m	1 500	1 100	
Viemäriverkoston laajentaminen	Iin vesiliikelaitos	Investointi	€	200 000	17 000	
Verkostojen saneeraus	Iin vesiliikelaitos	Muu	m	1 500	vj 726m ja jv 812m	
Verkostojen saneeraus	Iin vesiliikelaitos	Investointi	€	300 000	114 268	

Ympäristö ja luonto

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
Ojasta Allikkoon hankkeen kunnostuskohteen suunnittelu malli	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	1	1	suunnittelumallin luominen valtakunnan tason ohjeistukseksi
Lähivirkistysalueiden kehittäminen	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Investointi	€	40 000	10 000	Tikkasen frisbeerata. Ilin pyörätuoliluiska Vihkosaaren uimarannan kehittäminen. Sikalanjärven ei toteutunut.

Kunnan elinvoima

Toimenpide	Vastuutaho	Tyyppi (investointi/ käyttötalous/ Muu)	Mitattava yksikkö	2022	Toteutunut v. 2022	Huomiot
------------	------------	---	-------------------	------	--------------------	---------

lin ilmastobrändityön vahvistaminen	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	200	200	Yhteistyökumppanit verkostossa (kpl), paikallinen - kansallinen, kansainvälinen. Ilmastoareenan ja Circlabin kumppaniverkosto.
lin ilmastobrändityön vahvistaminen	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	1 000	1 600	Asukkaiden osallistaminen paikallinen - kansallinen. Kunnan markkinointi.
Yritysmarkkinointi ja yrityspalvelut	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	10	5	sijoittuvat yritykset
Yritysmarkkinointi ja yrityspalvelut	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	15	30	perustetut yritykset (netto)
Yritysmarkkinointi ja yrityspalvelut	Elinvoimapalvelut	Muu	kpl	30	29	syntyneet uudet työpaikat